

אבל מתנדבין שלשה לוגים כנסכי הכבש, וארבעה לוגים כנסכי האיל, וששה כנסכי הפר, וכן מששה לוגים ולמעלה, שהרי שבעה לוגים שוים לנסכי הכבש והאיל גם יחד, ושמונה לוגים שוים לשני נסכי אילים, וכן הלאה.

גמרא:

איבעיא להו:

יש קבע לנסכים, כלומר, האומר הרי עלי כך וכך לוגין לנסכים, האם הוקבעו כל הלוגים ליקרב כאחת –

או אין קבע לנסכים, ויכול הוא להקריבם שלא כאחת? (2)

שואלת הגמרא: חיבי דמי, כלומר, למאי

נפקא מינה? (3)

ומפרשת הגמרא: בגון דאייתי חמשה נדר להביא חמשה לוגי יין] שאין לנו נסכים בשיעור זה ואינו יכול להביאם – כמבואר במשנה, ויש להסתפק כיצד יעשה:

אי אמרת אין קבע לנסכים, אם כן משיך ומקריב [מנסך] ארבעה מינייהו דחזי לאיל [מנסך הוא ארבעה לוגים כשיעור נסכי איל], ואידך הוי נדבה [והלוג הנוסף שאינו יכול לנסכו, ייפדה, ויביאו בדמיו עולות לקיץ המזבח]. (4)

ואי אמרת יש קבע לנסכים, אם כן עד דממלי להו [עד שלא ינדב נסכים נוספים שישלימו לשיעור נסכים שבתורה] לא קרבי אף הארבעה הראויים לנסכי כבש, כי אין הוא יכול להקריב את החמשה אלא כאחת. (5)

התוספות.

2. נתבאר על פי רש"י; ורבינו גרשום לא פירש כן.

3. יש לעיין: למה לנו לחפש נפקא מינה, ולא כפשוטו, אם צריך הוא להקריבם כאחת או לא; ובטהרת הקודש כתב, שיכול להקריבם בזה אחר זה לפי שני הצדדים, ראה שם.

4. א. כתב בטהרת הקודש: לפי צד זה, מה ששינינו במשנה שאין מתנדבין חמשה, היינו משום שלכתחילה אין נודבין על מנת להפריש למותרות, אבל בדיעבד יקריב ארבעה, והמותר ילך לנדבה.

ב. כתב רש"י: ואידך הוי נדבה: נדבת ציבור וימכר ויפלו דמיו לשופרות [היינו השופרות

שהיו במקדש כדי לקבל מעות שהולכים לקיץ המזבח, כמבואר במשנה המובאת בהמשך העניין]; או יקרב הוא עצמו, ויצטרף עם שני לוגים אחרים ויקרב לנסכי תמיד, דהווי נמי לציבור; וראה מה שכתב על זה הרש"ש; [ויש לעיין: איך אפשר שמנדרו אשר נדר להביא מעצמו יביא לנסכי התמיד, והרי שני חיובים של נסכים הם, ואי אפשר ליפטר משניהם כאחד!].

5. ברמב"ם [מעשה הקרבנות יז יד] מבואר, שאם נדר חמשה חייב הוא להשלים, [כיון שיש קבע לנסכים], אבל ברש"י לא נזכר שהוא חייב להשלים, אלא שלא יקרבו עד שישלים; ובפירוש רבינו גרשום מבואר, שלפי צד זה לא קדשו כלל; וכן יש להוכיח מלשון התוספות בד"ה אין מתנדבין, שהקשו על המשנה: למה בנודר חמשה אינו צריך להשלים כמו במנחה